

Miért érdemes termelő és tojáscsomagoló számára a koronás tojás védjegy használata?

Az uniós csatlakozás idején hoztuk létre a védjegyet, akkor senki sem tudta, hogy mire lehet majd számítani. Magyarország tojásból önellátó volt - ma már nem az. A védjegy létrehozásának egyik oka éppen az volt, hogy **a magyar tojás fogyasztásának mértéke megmaradjon, sőt inkább növekedjen**; a vásárló ne a külföldi terméket keresse. Célunk és ez irányú marketing-törekvéseink ma sem változtak.

Sajnos a probléma még ma is fennáll, Igaz, látens formában. A vásárló a csomagolt tojás esetében sokszor csak a doboz felnyitásakor, vagy tálcás csomagolás esetén a fólia eltávolításakor szembesül, hogy a csomagoló cég ugyan magyar, de a doboz tartalma külföldi kóddal jelölt tojás. Rosszabb esetben – és sajnos ilyen is előfordul – külföldi tojás is kaphat magyar jelzést, ami persze nem jogszerű.

A koronás tojás logó a dobozon és a tojáson garancia arra, hogy a vásárló bizton magyar eredetű tojást vásárol. A védjegyet használó termelőtől olyan tojás nem kerülhet forgalomba, amit esetleg külföldről hoztak be, és magyarként próbálnák továbbadni.

A védjegy tulajdonosa az ellenőrzésekkel és a kommunikációval ezt biztosítja mind a vásárló mind pedig a termelő számára.

A termelőknek milyen kritériumokat kell teljesíteniük?

A magyar védjegynek a „magyar” kritériumot teljesítenie kell: a napos madár magyar keltetőből származzon (tulajdonilag is és helyileg is), a jércenevelés és tojástermelés is Magyarországon történjen, a takarmány is magyar keverőből származzon, és alapvetően magyar alapanyagokból legyen előállítva. Fontos, hogy maga a szortírozás és a csomagolás is Magyarországon történjen.

A termelőket és csomagolókat független szakemberek évente négyszer ellenőrzik. A tartástechnológia, a takarmányozás színvonala, az állategészségügyi szabályok betartása, a nyomkövethetőség biztosítottasága az alapvető kritériumok.

E kritériumok közül álljon itt kettő: a termelő köteles állati alapanyagoktól mentes takarmányt, valamint ivóvíz minőségű vizet adni a madaraknak.

SZABÁLYZAT

A „Koronás Tojás” védjegy előírásai (kivonat)

1. A „KORONÁS TOJÁS” VÉDJEGY CÉLJA:

- Ezen védjegyet használó tojások megkülönböztetése a termékkínálatban;
- Az élelmiszerbiztonság, a higiénia, a nyomonkövethetőség és a törvények betartásának garantálása a fogyasztó számára;
- A termelők közös, piaci jelenlétének és együttműködő-képességének fejlesztése;
- A termelők ösztönzése a minőségfejlesztésre, ezáltal közvetett módon a gazdaság fejlesztése;
- A fogyasztók tájékoztatásán keresztül a fogyasztói döntések befolyásolása;
- A tojás-fogyasztási szokások fejlesztése;
- A fogyasztók emocionális és tudatos kötődésének fejlesztése e termékhez.

Ezen célok elérése érdekében az érvényes licencszerződés adja meg a lehetőséget a védjegy használatára.

4. A VÉDJEGY JOGOSULTSÁG KÖRE

4.1. A „Koronás Tojás” védjegy jogosultság a Magyarországon megtermelt és csomagolt A” minőségű friss tojásra vonatkozik (BTO: 012420 12 10; vámtarifaszám: 040700).

A „Koronás tojás” védjeggyel ellátott tojásnak rendelkeznie kell az alábbi kritériumokkal: olyan tyúk termelte, mely

- Magyarországon árutojás termelés céljára keltetett napos állattól származik,
- Magyarországi keverőben előállított takarmánnyal etették,
- Magyarországon nevelték, valamint
- Magyarországon üzemelő árutojó állományban termel

4.2. A védjegy emblémája kizárólag az előző pontban meghatározott zárt csomagolású,

legalább 53 g tömegű friss tojáson illetve annak csomagolóanyagán helyezhető el. A használatra jogosult BTT tagok, valamint a 5.7.2. pontban említett kereskedelmi vállalkozások e szabályzat alapján marketing- és reklámtevékenységük során is alkalmazhatják a védjegyet.

4.3. Azon a tojáson illetve csomagoláson tüntethető fel a védjegy:

- melyre a szabályzat **4. mellékletében** meghatározott „Szakmai Követelmények”-et alkalmazzák,
- amely tojás előállítója gondoskodik a termelés és az értékesítés teljes nyomonkövethetőségéről, megfelelő biztonsági eljárásokról, azok végrehajtásáról, fenntartásáról, felülvizsgálatáról; azaz a Veszélyelemzés Kritikus Szabályozási Pontok (továbbiakban: HACCP), illetve azzal egyenértékű rendszerrel rendelkezik,
- mely tojás sárgájának a színe kielégíti a Roche-skála szerinti 12-es szintet,
- a védjegyszervezetben regisztrált telepről származik és a védjegyszervezetben regisztrált csomagoló osztályozta és csomagolta,
- mely maradéktalanul megfelel a tojástermelés és tojásforgalmazásra vonatkozó valamennyi hazai és Európai Unió mindenkor hatályos jogszabálynak.

4.4. Azok a védjegyfelhasználó BTT tagok, amelyek nem csak saját csomagolóanyagukban csomagolt termékükön kívánják elhelyezni a védjegyet (pl.: áruházi saját-márkás termékek), a forgalmazó cég és a termékkör megjelölésével – a forgalomban való megjelenést megelőzően 10 nappal - a BTT felé írásbeli bejelentést kötelesek tenni és a csomagolóanyag design-tervet a gyártást megelőzően BTT-vel jóvá kell hagyatni. Hasonlóképpen be kell jelenteni a forgalmazás megszüntetését is.

4.5. Azok a BTT-vel szerződést kötő kereskedelmi vállalkozások, amelyek a védjegyhez kapcsolódó marketing tevékenységet terveznek, kizárólag az ilyen esetre vonatkozó – részletes szabályokat tartalmazó – egyedi szerződés szerint járhatnak el.

5.4. A jelentkezés feltétele

A koronás Tojás védjegy használatára az az egyéni vagy társas vállalkozás jelentkezhet, amely:

- MVH ügyfél-regisztrációs számmal, illetve MgSzH 7 jegyű állományazonosító kóddal

rendelkezik,

- Az ellenőrző állategészségügyi hatóság által elfogadott nyomonkövethetőséget és az élelmiszerbiztonságot garantáló belső ellenőrzési rendszert működtet (HACCP vagy azzal egyenértékű rendszer)
- Megfelel a szabályzat 4.1. pontjának
- BTT tagsággal rendelkezik,
- A hatóság által elfogadott járványügyi intézkedési tervvel rendelkezik
- vállalja, hogy teljes termelésére illetve forgalmára alkalmazza és betartja a szabályzat előírásait,
- vállalja, hogy a tag hibájából adódó eseti (a rendszeres ellenőrzéseken túli) ellenőrzési költségeket, büntetéseket (többletbefizetés) megfizeti.

5.5. A jelentkezés módja

A védjegy használatának a jogát a tojás termelője a Jelentkezési lap **(6. melléklet)** benyújtásával kérheti.

Az eredeti Jelentkezési lapot és mellékleteit a védjegy titkárához kell benyújtani.

A tojástermelők mellett azon forgalmazók is jelezhetik igényüket a védjegy használatára, akik egyben termelői tevékenységet is végeznek.

5.6. A jelentkezés elbírálásának módja

5.6.1. Előkészítés

A Jelentkezési lap benyújtását követően a titkár felkéri a Szakmai Ellenőrző Bizottságot, hogy *minősítse* a jelöltet. Ezzel egyidejűleg értesíti a jelentkezőt a Szakmai Ellenőrző Bizottság összetételéről és a minősítés időpontjáról.

A jelentkező indokolt esetben írásban 3 munkanapon belül összeférhetetlenség címén ellenvetéssel élhet.

Az ellenvetés indokoltságát az érintett személy meghallgatása mellett a taggyűlés bírálja el és dönt az ellenvetés elfogadásáról vagy elutasításáról. Az ellenvetés elfogadása esetén a taggyűlés új, eseti megbízatású szakértővel egészíti ki a Szakmai Ellenőrző Bizottságot.

5.6.2. Minősítő ellenőrzés

A Szakmai Ellenőrző Bizottság a működését szabályozó Eljárási rend (**3. melléklet**) előírásának megfelelően gondoskodik az ellenőrzés végrehajtásáról. Az ellenőrzés helyszíni szemle formájában történik.

5.7. A védjegyhasználati jog engedélyezése

5.7.1 A titkár határozatban értesíti a jelentkezőt a megfelelőségről, illetve az elutasításról. A határozattal együtt megküldi a védjegy szabályzatának egy másolati példányát is. A határozat tartalmáról ezzel egyidőben értesíti az elnököt is. A védjegyhasználatra vonatkozóan a jogosult (Baromfi Termék Tanács) képviselője licenciaszerződést köt a jelentkezővel. A határozat tartalma alapján határozott vagy határozatlan időre szóló licencia szerződés köthető.

5.7.2 A BTT tagjaival üzleti kapcsolatban álló, friss tojás értékesítésével foglalkozó kereskedelmi vállalkozások az alábbi feltételek együttes teljesítése esetén használhatják a védjegyet:

- a védjegy használatára a BTT-vel szerződést kötnek, amely határozott idejű. A szerződés csak kiskereskedelmi tevékenységet is folytató vállalkozással köthető meg. A szerződést a védjegy titkára készíti elő, a döntést esetenként a taggyűlés hozza meg, aláírására a BTT igazgatója jogosult.
- a szerződésben vállalja, hogy „Koronás Tojás” védjegyet jogszerűen használó BTT tagtól vásárol olyan csomagolt friss tojást, amelyek a védjegyhasználati feltételeknek is megfelelnek. Elfogadja, hogy az erre vonatkozó adatait a védjegy használati szerződés szerint a BTT-vel közli, az ellenőrzést és a betekintést a BTT erre felhatalmazott képviselőiének lehetővé teszi.
- a védjegy használatára vonatkozó részletes szabályokat a BTT a szerződésben külön meghatározza azzal, hogy a védjegyet a terméken továbbra is kizárólag a gyártó jogosult elhelyezni.

5.7.3. A licenciaszerződés megkötését követő nyolc napon belül a védjegyhasználó köteles az éves védjegyhasználati díj első részletét befizetni a BTT számlájára

5.7.4. A védjegyet csak érvényes licencia szerződés megléte mellett; az Arculati Kódexben előírt módon és célra lehet felhasználni.

6. A VÉDJEGY HASZNÁLATA

6.1. A védjegy használója

A védjegy használója a friss tojás termelője, a csomagolóközpont illetve egyedi esetekben a 5.7.2 alapján kiskereskedelmi vállalkozások. A védjegy-használattal rendelkező termelők/csomagolók névsorát a Baromfi Termék Tanács honlapján meg kell jelentetni. A honlapot a változásokat követő 5 munkanapon belül aktualizálni kell.

6.2. A védjegyhasználat időtartama

A védjegy használata határozott ideig vagy visszavonásig engedélyezett.

6. 3. A védjegyhasználati jog megszűnése

A védjegyhasználati jog megszűnik, ha

- a határozott időre szóló licencszerződés határideje lejár (a határidő lejártá előtt a szerződés meghosszabbítható a feltételek teljesítése esetén),
- a licencszerződést a védjegyhasználó felbontja, s ezzel a védjegy használatáról lemond,
- a védjegyhasználati jogot a taggyűlés a szabályzat megsértése miatt visszavonja.

6.4. Jogosulatlan védjegyhasználat

A védjegyhasználati jogot megsérti az a vállalkozó, amely

- érvényes licencszerződés nélkül használja a védjegyet,
- a védjegyhasználati jog felfüggesztése időszakában használja a védjegyet.

A „Koronás Tojás” védjegy jogosulatlan használata esetén az 1997 évi XI törvény, valamint e törvény által nem szabályozott kérdésekben Ptk. előírásai az irányadók.

7. A VÉDJEGYHASZNÁLAT ELLENŐRZÉSE

A védjegyet viselő termék fogyasztói elismertsége, a védjegy piaci értékének védelme érdekében biztosítani kell, hogy a védjegyet viselő termék az előállítás - forgalmazás során

folyamatosan megfeleljen a szabályzatban megfogalmazott követelményeknek. Ezt a rendszeres és eseti ellenőrzések biztosítják.

7.1. Rendszeres ellenőrzés

A Szakmai Ellenőrző Bizottság a működését szabályozó Eljárási rend (**3. melléklet**) előírásának megfelelően gondoskodik az ellenőrzés végrehajtásáról. Az ellenőrzés helyszíni szemle formájában történik.

7.2. Eseti ellenőrzés

Fogyasztói panasz, ellenőrző hatóság bejelentése vagy más, a védjegyet viselő termék nem megfelelő minőségével kapcsolatos értesülés esetén, illetve a Szakmai Ellenőrző Bizottság javaslata alapján a taggyűlés a **4. mellékletben** foglaltak szerint teljes körű vagy részleges eseti ellenőrzést rendelhet el. A termék ellenőrzése kiterjedhet a termelés és a forgalmazás bármelyik pontjára.

7.3. Szankciók

Az ellenőrzési díjak megfizetési kötelezettségén túl a rendelkezések ellen elkövetett vétség – a felelősség mértéke és a vétség súlyosságától függően – a taggyűlés az alábbi szankciókat vetheti ki:

1. fokozat: Mindössze csekély vétség esetén figyelmeztetés történik, valamint kijelölt határidőn belül a korrekciós intézkedéseket meg kell tenni konkrét határidő megjelölésével. Az okozott kiadások valamint az esetlegesen szükséges utólagos ellenőrzés költségei a védjegyhasználót terhelik.

2. fokozat: Jelentősebb vétség esetén, (pl. jelentős jelölések hiányoznak ill. durva hiányosságok merülnek föl, vagy a rendes ellenőrző tevékenység akadályoztatva van, vagy korábbi hiányosságok ismétlődnek, vagy nem kerültek korrigálásra stb.) figyelmeztetést küldenek valamint előírják a korrekciós intézkedések megtételét konkrét határidő megjelölésével. Az okozott kiadások valamint a szükséges utólagos ellenőrzések költségei a védjegyhasználót terhelik. Ezen túlmenően egy a taggyűlés által meghatározott összegű büntetés (többszörfizetés) is kivetésre kerül.

3. fokozat: Súlyos megsértés esetén (pl. tudatosan elkövetett téves jelölés, a 2. fokozat szerinti hiányosságok ismétlődnek stb.) a védjegy használati jog felfüggesztésre vagy visszavonásra kerül. Ezen túlmenően az okozott kiadásokat valamint a szükséges utólagos ellenőrzések költségeit a védjegyhasználó köteles megtéríteni.

A védjegy használati jogának felfüggesztése, megvonása

A taggyűlés jogosult a védjegy használati jogának felfüggesztésére amennyiben

- egy benyújtandó szakvélemény határidőn belül a rendszer szerveihez nem érkezik meg,
- a vállalkozót határozat tiltja el ideiglenesen a termeléstől illetve a forgalmazástól,
- a licencdíjak, az ellenőrzési költségek vagy a kivetett büntetések figyelmeztetés ellenére nem teljes összegben és nem határidőre kerülnek kifizetésre.

A védjegy használati joga **azonnali** megvonásra kerül amennyiben:

- az ellenőrzések rendszeresen akadályoztatva vannak, illetve az ellenőrzés elutasításra kerül,
- a védjegyhasználó ismétlődően nem tesz eleget az érvényes szabályzat és licencszerződés kötelezettségeinek; valamint a védjegy súlyos megsértése esetén, amely nyílt vitában kialakított álláspont szerint más licencátvevők számára is veszélyt okozhat;
- a védjegyhasználó a jelölés alkalmazásával visszaél;
- a tevékenységéhez szükséges hatósági engedély megvonásra kerül.

8. A VÉDJEGYHASZNÁLATI JOG ELNYERÉSÉNEK ÉS HASZNÁLATÁNAK KÖLTSÉGEI

A jelentkező (nevező) a jelentkezési lap benyújtásával kötelezettséget vállal a felmerülő és az alábbiakban részletezett költségek és használati díjak megtérítésére.

8.1. Védjegyhasználati díj

A védjegyhasználati díjat a taggyűlés állapítja meg és évente egy alkalommal felülvizsgálja

a díj mértékét és a befizetési határidőket.

A védjegyhasználati díjat a használatra jogosult évente két részletben fizeti meg.

Késedelmes fizetés esetén a kamat mértéke a mindenkori jegybank alapkamat kétszerese. Amennyiben a szerződés felbontásra kerül a védjegyhasználó köteles a felbontás évében is a teljes, éves díjat megfizetni.

8.2. Ellenőrzési költségek

A minősítő és az évi rendszeres ellenőrzés költségét - beleértve a szükséges laboratóriumi vizsgálatok költségeit is - a védjegy viseli a befizetett védjegyhasználati díj terhére.

Az eseti ellenőrzés költségei a védjegy használóját terhelik.

9. A VÉDJEGY HASZNÁLATI JOGOT ELNYERT VÁLLALKOZÁS KÖTELESSÉGEI

A védjegyhasználó köteles a jelentkezési lap adataiban bekövetkezett változásokat (cím, telefon, kapcsolattartó, állatorvos, takarmánygyártó, csomagoló, állománynagyság, stb.) a védjegy számára haladéktalanul bejelenteni annak érdekében, hogy a termékek megfelelőségének ellenőrizhetősége biztosított legyen.

A vállalkozó köteles:

- A szabályzatot betartani, a belőle rá háruló minden kötelezettségének eleget tenni,
- A „Koronás Tojás” védjegy számára a taggyűlés által meghatározott információkat adott rendszerességgel rendelkezésre bocsátani,
- A Szakmai Ellenőrző Bizottság számára az ellenőrzéseket lehetővé tenni,
- Biztosítani a védjegy és a rendeletileg kötelező jelöléseket a tojáson,
- A védjegyhez kapcsolódó nyilvántartásokat vezetni, ezeket valamint az egyéb dokumentációt (szalmonellamentesség igazolása, laboratóriumi jegyzőkönyvek, származásigazolások, szállítólevelek, a védjegy Szakmai Ellenőrző Bizottságának jegyzőkönyvei, minőségtanúsítvány, stb.) 3 évig őrizni,
- minden egyes cégével (mely a tojástermelés- és forgalmazás terén érintett), valamint minden egyes regisztrált telepével óljával) a védjegy használatára jelentkezni, s a licencszerződést követően minden cégre és telepre a

védjegyszabályzatot betartani.

- külön nyilvántartást vezetni a védjegyes tojásokról (megtermelt, osztályozott és csomagolt tojásmennyiség, állománynagyság, stb.)

A tojásosztályozó, -csomagoló üzemeltetője ezeken túl köteles:

- A jelöléssel ellátott tojás termelőiről a titkárt tájékoztatni annak érdekében, hogy a termékek megfelelőségének ellenőrizhetősége biztosított legyen,
- Biztosítani a védjegy és a rendeletileg kötelező jelöléseket a fogyasztói és a gyűjtőcsomagoláson,
- A csomagoló köteles a tojásszállítmányt olyan írott bizonylattal (kísérő okmány) ellátni, melyen feltünteti a csomagolás idejét, a származási gazdaságot, valamint a mennyiséget (db)

A védjeggyel ellátott tojás forgalmazója csak oly módon importálhat ill. hozhat be külföldről tojást, ha e tevékenységét előre bejelenti a BTT-nek. Import tojásra a védjegy nem kerülhet rá.

4. sz. melléklet

Szakmai követelmények

A program megköveteli a nyilvántartások vezetését és a visszakereshetőséget - a keltetést és a takarmányozást is beleértve.

Ennek érdekében a védjegyhasználó köteles:

- Az áruátvétel során ellenőrizni a védjeggyel ellátott termékek számára beszállított termékeknél a megfelelő minőségi, mennyiségi és származási jelölés meglétét a szállítójegyen, valamint köteles az egyéb okmányok (mentességek igazolása, stb.) meglétét ellenőrizni,
- A védjegyhez kapcsolódó dokumentációt (szalmonella- és egyéb mentességekről szóló igazolások, laboratóriumi jegyzőkönyvek, származásigazolások, szállítólevelek (takarmány, állat), a védjegy Szakmai Ellenőrző Bizottságának jegyzőkönyvei, minőségtanúsítvány, istállónapló, stb.) 3 évig őrizni,
- A tojásszállítmányt olyan írott bizonylattal (kísérő okmány) ellátni, melyen feltünteti a tojásrakás idejét, a származási gazdaságot, valamint a mennyiséget (db).

- Az önellenőrzési rendszer keretén belül megbizonyosodni a beszállítóval kötött megállapodások korrekt betartásáról. Ebből a célból a védjegyhasználó a beszállítónál véletlenszerű „auditokat” (ellenőrzéseket) hajtson végre, hogy a termék minőségéről és származásáról meggyőződjön,
- A különböző betegségek behurcolásának megakadályozására tett valamennyi intézkedést pontosan, és naprakészen dokumentálni, melynek formája az ólnapló és a Járványügyi intézkedési terv. Az ólnaplóban kell rögzíteni az állomány nagyságot, a tojástermelést, a vízfogyasztást, a takarmányfogyasztást, az állatorvosi és egyéb (pl. gyógyszeres) beavatkozásokat, kezeléseket. Az ólnaplót ólanként és állományonként kell kialakítani és naponta szükséges vezetni – dátum megjelöléssel.
- Telepenként nyilvántartást vezetni az elszállított napi tojásmennyiségekről megjelölve a vásárlót (a csomagolót) és a kiszállítás napját; ezeket a nyilvántartásokat őrizni.

A védjegy használatára jogosultak egyik legfontosabb feladata, hogy a kiváló minőségű és mindig frissen felkínált tojásokat:

- a szalmonella fertőzéssel szemben védett állományokban termeljék, megfeleljenek az idevonatkozó uniós és magyar hatályos jogszabályi előírásoknak,
- az osztályozás, csomagolás, tárolás és szállítás során is védjék a fertőzésekkel szemben;
- mindent megtegyenek az állományok betegségektől való megóvása érdekében,
- különös figyelmet fordítsanak az állatok takarmányozására,
- minden ezzel kapcsolatos tevékenységet pontosan és naprakészen dokumentálják.

A „Koronás Tojás” védjegy használójának be kell tartania a „Közösségi Irányelv a jó higiéniai gyakorlatokról a jércenevelő és a tojótyúk-állományoknál című útmutató ajánlásait!

Ezen, valamint jogszabályi előírásokon túl a következő kiemelt feladatokat kell elvégezniük a védjegyhasználóknak:

A. Az állattartó telepen elvégezendő legfontosabb feladatok:

I. Szükséges járványügyi intézkedési terv,

mely tartalmazza:

- A betelepítés előtti és -kori feladatokat (Takarítás, fertőtlenítés)
- vakcinázási programot,
- kártevőirtási tervet,
- dolgozók számára képzési tervet,
- ált. járványügyi higiéniai intézkedéseket
  - ezen belül: személyi higiénia,
  - állatforgalommal kapcsolatos higiéniai feltételek,
  - állati eredetű melléktermék kezelési szabályai
  - állatgyógyászati készítmények alkalmazásának szabályai,
  - ivóvíz és takarmányhigiéniai szabályok,
  - saját takarmány keverő esetén: takarmány higiéniai intézkedések,
  - hulladékok kezelése, szennyvízkezelés, alom és trágyakezelés.

1./1 . Feladatok a betelepítés előtt .

Kötelező tevékenységek:

- Az előző állomány elszállítása után azonnal végre kell hajtani a rágcsáló -és rovarirtást.
- A takarítás során először az ól és környékének, majd az egész telepnek száraz takarítását kell elvégezni. Ezt követi - technológiától függően - a nedves takarítás.

A fertőtlenítést két fázisban kell végrehajtani. Először egy nedves, majd egy gázos fertőtlenítést kell alkalmazni.

Ajánlott tevékenységek.

- Laboratóriumi vizsgálatok:
  - a fertőtlenítés hatékonyságának ellenőrzése a betelepítés előtt 10 nappal,
  - az itatóvíz mikrobiológiai felülvizsgálata,
  - az alom mikrobiológiai ellenőrzése (ahol alom van).

1./2. Feladatok betelepítéskor

Kötelező tevékenységek

- Az ól állapotának – hőmérséklet, páratartalom, víz, takarmány, alom, stb. – ellenőrzése és ennek az ólnaplóban való rögzítése.
- Az érkező állomány megtekintése, vizsgálata és kísérő iratainak részletes áttanulmányozása, különös tekintettel az állatok állategészségügyi státuszára, vakcinázására.
- A szállítójárművek ellenőrzése (a rakodótér, légbeeresztők, stb.) és hiányosság esetén annak írásban történő rögzítése. (A szállításhoz használt járművek jó higiéniai állapotát és megfelelő karbantartását biztosítani kell. Minden gépjárműre vonatkozóan dokumentált karbantartási és higiéniai eljárással kell rendelkezni.)
- Probléma esetén jegyzőkönyv felvétele.
- Naposkori szalmonella vizsgálathoz mintavételezés.

2./ Állatorvosi ellátás folyamatos és rendszeres biztosítása,

3./ Vakcinázások

Kötelező vakcinázások:

- Marek-féle betegség elleni vakcina,
- Fertőző bronchitis elleni vakcina,
- Baromfipestis elleni vakcina,
- Fertőző bursitis elleni vakcina,
- Baromfihimlő elleni vakcina.

Ajánlott vakcinázások:

- Szalmonellózis elleni vakcina,
- Fertőző agy-, gerincvelő-gyulladás (AE) elleni vakcina,
- EDS elleni vakcina,
- Baromfi pneumo vírus (SHS/TRT) elleni vakcina,
- Kokcidiózis elleni vakcina,
- A fertőző bronchitis elleni vakcina.

4./ Folyamatos rágcsáló és rovarirtás:

A termelőhelynek hatékony rágcsáló- és rovarirtási programmal kell rendelkeznie, amely kiterjed a teljes területre és biztosítja, hogy az állatok és a termék ne legyen kitéve a rágcsálók által jelentett veszélyeknek. A programnak az alábbi minimális információkat kell tartalmaznia:

- Ki végzi a rágcsálóirtást,
- A rágcsálóirtásra vonatkozó eljárás,
- Milyen rágcsálókra és rovarokra terjed ki az irtás.

Teljes és részletes tervvel kell rendelkezni, amely valamennyi csapda és berendezés (akár külső, akár belső) helyét pontosan jelöli.

A csapdákat megfelelően kell telepíteni. Falhoz vagy padlóhoz kell rögzíteni, hogy ne legyenek mozgathatók. A dobozok legyenek erősek és olyan kialakításúak, hogy illetéktelenek ne tehessenek benne kárt (a mérge csak a szakképzett irtó és a kártevők számára legyen elérhető). Doboz-telepítési tervet kell készíteni és a dobozok helyét valamint a számozásukat azon fel kell tüntetni.

A rágcsálóirtást végző lehet szakképzett alvállalkozó vagy egy erre kiképzett munkatárs. Célszerű, ha a rágcsálóirtó független, szakértő alvállalkozó.

A rágcsálóirtást előre meghatározott ütemterv alapján kell végrehajtani. Az ellenőrzés során valamennyi csapdát, dobozt és egyéb berendezést ki kell nyitni és meg kell vizsgálni. A rágcsálóirtónak minden alkalommal fel kell jegyezni minden eseményt és jelentést kell készítenie. A jelentésnek tartalmaznia kell a használt vegyszereket, az elvégzett munkát, a mozgással kapcsolatos megfigyeléseket és a javaslatokat.

Amennyiben az ellenőrzés során rágcsáló jelenlétére utaló bizonyítékot találnak, azt jelenteni kell (abban az esetben is, ha az adott típusú rágcsálót az adott tervben nem határozták meg).

A rágcsálóirtónak minden olyan körülményt fel kell jegyezni és jelentenie kell, amely nehezíti vagy akadályozza a rágcsálóirtási tevékenységet és a megelőzést (higiéniai, üzemi környezeti körülmények, csapdák állapota stb.).

A jegyzőkönyveket az adott területen a rágcsáló ellenőrzésért felelős személynek kell aláírnia (vagy a kijelölt helyettesének).

5./ A telepi dolgozók tisztálkodásának és átöltözésének biztosítása és megkövetelése:

A dolgozók részére megfelelő helyiséget kell biztosítani (beleértve a pihenő helyiséget, WC-ket, öltözőket), és azokat tisztán és higiénikus állapotban kell tartani.

Minden telephelyen ki kell jelölni egy helyet, ahol a dolgozók otthagyhadják a személyes tárgyaikat, és fel ill. le tudják venni a munkaruhájukat. A szekrényeket tisztán és jó állapotban kell tartani. A szekrényeket rendszeresen takarítani kell. Védőruhát (beleértve a lábbelit is) kell biztosítani a dolgozó számára, és azt a dolgozónak viselnie kell. A védőruházatot jó állapotban kell tartani. A védőruházat cseréjének gyakoriságát meg kell határozni.

Megfelelő számú láb- és kézfertőtlenítőt kell elhelyezni a termelési és tárolási területek bejáratainál. Papírtörölközőt, vagy ennek megfelelő alternatív megoldást kell a kézszáritáshoz alkalmazni.

6./ Állati eredetű melléktermék kezelési szabályai:

A kerítés vonalában kell elhelyezni a hulla- és hulladékgyűjtő tároló edényzetet, annak rendszeres (télen 10 naponként, nyáron 2-3 naponkénti; a hulladékhasznosító vállalattal kötött szerződés szerint; az 1069/2009/EK rendelet előírásai alapján) elszállításáról gondoskodni kell.

7./ Állatgyógyászati készítmények alkalmazásának szabályai:

Állatorvosi felügyelet valamint az élelmiszer-egészségügyi várakozási idő betartása mellett a 128/2009 (X. 6.) FVM rendelet alapján alkalmazhatók állatgyógyászati készítmények.

8./ Monitoring program.

Kötelező vizsgálatok szalmonella fertőzöttségre:

A 180/2009. (XII. 29.) FVM rendelet valamint a 2160/2003/EK, 1168/2006/EK előírásainak megfelelően.

A dolgozók évente egyszer történő szalmonella szűrővizsgálata.

Ajánlott vizsgálatok:

Mikrobiológiai vizsgálatok Szalmonella fertőzöttségre.

a./ A rendelet előírásain túlmenően nagyon ajánlatos még - betelepítés előtt 7-10. nappal

- a fertőtlenítés hatékonyságának ellenőrzésére (falak, ventilátorok, ki és beömlő nyílások, etető és itató berendezések, szerszámok, stb.) egy felmérő vizsgálatot végeztetni,

b./ 4. élethéten, és 16. élethéten bélsár-, vagy taposóminta vizsgálata,

c./ A termelés megkezdése után havonta, a termelés befejezéséig – bélsár- vagy taposóminta vizsgálata,

d./ A dolgozók félévenkénti szalmonella szűrővizsgálata.

Szerológiai vizsgálatok Mycoplasma (M. Gallisepticum és M. Synoviae) fertőzöttségre.

- Nevelőtelepen: 16. hét (24 vérminta / ól)
- Tojótelepen: 18. hét (24 vérminta / ól)
- 35. hét (24 vérminta / ól)
- 45. hét (24 vérminta / ól)

9. A telep és az istállók járványvédelmi zártságának folyamatos fenntartása:

A területhatárokat egyértelműen meg kell határozni, megfelelő kerítéssel és kapuval kell határolni. A terület térképének rendelkezésre kell állnia a helyszínen. A külső területeken nem szabad olyan tárgyakat elhelyezni, amelyek búvóhelyet biztosíthatnak a rágcsálóknak. Az udvar területét megfelelő csatornázással és szilárd útburkolattal kell ellátni, hogy az esővíz felgyülemelését megakadályozzák és az udvartakarítást lehetővé tegyék. A növényzetet – amennyiben van – gondozni kell. A növények épületektől legalább 1 méter távolságra legyenek ültetve, hogy a kártevőfertőzést megelőzzék. A külső egységeket (beleértve a silókat és a tartályokat) zárva kell tartani, és a hozzáférést korlátozni kell. Az alapanyagokat, a csomagolóanyagokat és berendezéseket nem szabad kültéren tárolni. A tárgyakat meg kell óvni az állagromlástól, a szennyeződéstől, a rágcsálóktól. Az épület szerkezetének és anyagának a használati célnak meg kell felelnie, védelmet kell nyújtania az időjárási viszonyok és a rágcsálók ellen. Madárhálók elhelyezését biztosítani kell.

A falakat, a padozatot, a mennyezetet, a lefolyókat és az ajtókat úgy kell megtervezni és karbantartani, hogy azokat hatékonyan lehessen takarítani, tisztítani és fertőtleníteni. Az idegen anyag szennyeződés megakadályozásának érdekében azokat jó állapotban kell tartani.

A lefolyókhoz biztosítani kell a hozzáférést a takarítás céljából, és azokat ráccsal vagy

csapdával kell ellátni, hogy megakadályozzák a rágcsálók bejutását.

Személy-, takarmány-, egyéb anyag és járműforgalmat szabályozni kell. A telephelyre történő belépés biztonsági kapun, ellenőrzési ponton keresztül történik. Valamennyi látogatónak és vállalkozónak be kell jelentkeznie látogatáskor, és igazolniuk kell a személyazonosságukat. Látogatási naplót kell vezetni (név, időpont, cél, mikor járt utoljára baromfitelepen, nincs-e bármilyen az állatállományra nézve veszélyt jelentő betegsége).

Valamennyi látogató mellé folyamatosan kísérőt kell biztosítani.

Megfelelő és folyamatosan működő személy- és járműfertőtlenítőket kell felállítani.

Rendelkezni kell a dolgozók háztáji állományairól; illetve a tartás megengedése esetén a háztáji állomány kezeléséről és járványvédelméről.

II. A takarmány-ellátással összefüggő feladatok

Kötelező ismérvek:

A védjeggyel ellátott tojás termeléséhez felhasznált takarmány csak olyan üzemből származhat, amely

- Üzem rendelkezik a szükséges engedélyekkel;
- megfelel „A takarmányok előállításáról, forgalomba-hozataláról és felhasználásáról” szóló 2001. évi CXIX törvény,
- megfelel „A takarmányok előállításáról, forgalomba hozataláról és felhasználásáról” szóló 2001. évi CXIX. törvény végrehajtásáról szóló 43/2003. (IV. 26.) FVM rendelet, valamint
- megfelel „A Magyar Takarmánykódex kötelező előírásairól” szóló 44/2003 (IV. 26) FVM rendelet előírásainak.
- üzem HACCP rendszert működtet.
- hozamfokozókat nem kever ezen állatok takarmányaiba.

A védjeggyel kapcsolatos takarmányozási ellenőrzés során a fentiekre vonatkozó dokumentumokat, illetve a felhasznált takarmányok, valamint azok előállításához használt premixek és/vagy egyéb előkeverékek összetételét a felhasználó köteles az ellenőrző személy részére bemutatni.

A jogszabályi előírások betartásán túl a védjeggyel ellátott tojást előállító állat takarmányában állatokból nyert termékek (állati fehérje, állati zsiradék) felhasználása nem

megengedett.

Az állattartó kizárólag állati fehérje mentes takarmányt használ, különös tekintettel a halliszt mellőzésére. A felhasznált baromfi nevelő és tojótápban az állati fehérje eredetű anyagok a laborvizsgálati kimutatási határértéket nem érhetik el. Az állattartó köteles baromfiállományonként vagy legalább évenként egy alkalommal ilyen irányú vizsgálatot végeztetni akkreditált laboratóriumban, az állatállományt felügyelő, kezelő állatorvos által célzottan vett takarmány mintából.

A védjegyhasználó biztosítja a madarak számára a toxinmentes takarmányt. A tyúktartó rendszeresen, állományonként vagy évenként legalább egy alkalommal ellenőrizteti az általa felhasznált baromfi táp nem kívánatos anyagtartalmát, ezen belül a mikotoxin tartalmát. A takarmány deoxinivalenol tartalma legfeljebb 2,5 mg/kg lehet.

Az állattartónak biztosítania kell a baromfiállományok takarmányozásához az ivóvíz minőségű vizet (Ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet.alapján) A takarmányozáshoz használt víz minőségét a vállalkozónak állományonként vagy évente legalább egy alkalommal ellenőriztetnie kell ivóvízvizsgálatra akkreditált laboratóriummal.

A laboratórium a vizsgálati eredményben igazolja, hogy a takarmányozáshoz használt víz a víz nyerési módjától függően meghatározott határértékek tekintetében megfelel az ivóvíz minőségi követelményeinek az alábbi paraméterek vonatkozásában:

1. mikrobiológiai vizsgálatok: E. coli, telepszám 22 °C-on,
2. kémiai vizsgálatok: szín, szag, nitrit, permanganát index, vezetőképesség.

Az állattartónak nyilatkoznia kell arról, hogy a víznyerő-hely megfelelően van kialakítva, biztosítva ezzel az itatóvíz szennyeződésének megakadályozását, illetve ha a telepen az állatok vízellátása vezetékes vízhálózatról történik, a vízszolgáltató írásos nyilatkozata szükséges arról, hogy az általa szolgáltatott víz ivóvíz minőségű.

A védjegyhasználó felelőssége, hogy az etetett takarmány révén a tojások kielégítsék a Roche-skála szerinti 12-es színmélységet. A fogyasztó számára kedvező tojássárgája szín (Roche-skála 12 körül) érdekében ajánlott takarmányokba kevert színező anyagok (engedélyezett természetes- és/vagy szintetikus pigmentek) alkalmazása

A késztakarmány zárt tárolás, szállítás és telepi betárolás útján kerülhet etetésre. A szükséges szalmonellavizsgálatokat (jogszabályi és önellenőrzés) a vállalkozó köteles elvégezni és a vizsgálati eredményeket 3 évig meg kell őrizni meg.

Minden takarmányt beérkezéskor képzett dolgozóknak kell ellenőrizni dokumentált eljárás szerint. A bevételezési feljegyzéseket meg kell őrizni.

Az ellenőrzésnek ki kell terjednie a következőkre:

- Szállítóeszköz tisztasága
- Csomagolás sértetlensége
- Kártevőfertőzés jelei
- Dátum / tétel kód
- Termékellenőrzés a specifikációnak való megfelelés igazolására (amely elfogadott és tartalmazza a minőségi standardokat)
- Raklap állapota.

Készletforgási rendszert kell alkalmazni annak biztosítására, hogy a beérkezett takarmány az elfogadott lejáratidőn belül felhasználásra kerül. A legrégebbi terméket kell legelőször felhasználni

A tojás előállításához felhasznált takarmány gyártójának – a HACCP rendszer előírásainak megfelelően – a felhasznált alapanyagok származására, nyomonkövethetőségére vonatkozó dokumentumok birtokában kell lennie, az igazolásokat, dokumentumokat a védjegyhasználójának 3 évig meg kell őriznie.

Az etetésre szánt takarmány hivatalos mintáit szakszerűen kell tárolni, és megőrizni.

Ajánlott ismérvek:

- Célszerű a takarmány minden látható szennyeződéstől történő megtisztítása.
- ajánlatos a takarmányt hőkezelés (higienizáló berendezés) alá vetni.
- A HACCP rendszerben a Magyar Gabonafeldolgozók Takarmánygyártók és – Kereskedők Szövetségének ajánlásait beépíteni célszerű (Ajánlás a baromfi szalmonellamentesítési és mentességi követelmények takarmánygyártókat érintő teendőinek végrehajtására)
- A takarmány telepre érkezésekor szintén célszerű mintát (400 g) venni és azt szakszerűen tárolni (lezárt, címkézett polietilén zacskóban), és 12 héten át őrizni tiszta, hűvös, száraz és sötét helyen. Szükség esetén termékvizsgálatot

(mikrobiológiai, fizikai, kémiai, érzékszervi) kell lefolytatni.

- Minden takarmányszállításról és felhasználásról pontos, naprakész följegyzéseket célszerű vezetni, hogy lehetővé tegyék minden szállítmány visszanyomozhatóságát a szállítóig.
- Feltétlenül ajánlott a takarmánykeverő üzemek dolgozóinak rendszeres Salmonella szűrése – hasonlóan a telepi dolgozóknál előírtakhoz.

B. A tojás osztályozás és csomagolás helyén /tojáscsomagoló központ/ elvégezendő legfontosabb feladatok:

A tojáscsomagoló köteles:

- tevékenységét az FVM támogatásával készült „Útmutató a tojástermékek előállítására, tojás csomagolására vonatkozó jó higiéniai gyakorlathoz 2009” előírásainak megfelelően végezni,
- Az áruátvétel során ellenőrizni a védjegyes tojásoknál a megfelelő minőségi, mennyiségi, származási jelölés meglétét a szállítójegyen valamint köteles az egyéb okmányok (mentességek igazolása, stb.) meglétét ellenőrizni,
- Az önellenőrzési rendszer keretén belül megbizonyosodni a beszállítóval kötött megállapodások korrekt betartásáról, (Ebből a célból a csomagoló a beszállítónál véletlenszerű „auditokat” (ellenőrzéseket) hajtson végre, hogy a termék minőségéről és származásáról meggyőződjön.)

Kötelező tevékenységek:

- Napi tisztítást és fertőtlenítést kell végezni a gyűjtő és csomagolóteremben (fal, padló, gépek),
- A szennyeződés okozta fertőzést az osztályozás és csomagolás teljes folyamatában el kell kerülni,
- Biztosítani kell a szükséges kézmosás – kézfertőtlenítés lehetőségét a dolgozó számára. Sérült tojással érintkező dolgozó azonnal mosson kezet. A törött tojást állati hulladékként kell kezelni.
- A védjegyet nem kapható tojások kiszűrése („B”minőségű, tenyész, törött, koszos, repedt, stb.), azok elkülönített tárolása, kezelése valamint dokumentálása, és a dokumentáció megőrzése,

- A csomagolónak termelőnként és telepenként nyilvántartást kell vezetni a beszállított napi tojásmennyiségekről a szállítási dátummal megjelölve, ezeket a nyilvántartásokat őrizni köteles,
- A csomagolónak az eladott tojásmennyiségekről szintén nyilvántartást kell vezetni megjelölve a vásárlót (a végső szállítási helyet) valamint a csomagolás és a kiszállítás napját, ezeket a nyilvántartásokat őrizni köteles,
- Abban az esetben, ha egy adott üzem importtal, külföldről történő behozatallal is foglalkozik, olyan nyilvántartást köteles vezetni, amellyel igazolni tudja, hogy a védjeggyel ellátott termék nem importból származik.
- A védjegyes tojások esetében a fogyasztói csomagoláson a forgalmazó mellett a tojás előállítója (termelője) is jelenjen meg.

Nem kötelező tevékenységek:

- A gépeket (különös tekintettel azokra a részekre, mely a tojásokkal érintkezik) a gépek alatti területet minden egyes beszállító (telep) szállítmánya után célszerű takarítani és fertőtleníteni,
- A csomagoló anyagok forgalmának az „egyutas” ajánlott, csak tisztítható és újrafertőtleníthető csomagolóanyag használható fel többször
- Félévente húzott tamponminta mikrobiológiai vizsgálata Szalmonella fertőzöttségre (A mintavétel minden a tojással érintkező felületre, s egyéb kritikus helyekre is kiterjedjen (gépek, fal, szellőző, stb.)),
- Tojás tárolására az ajánlott hőmérséklet: 5-18 °C.
- A nem védjegyes tojások esetében ajánlatos a fogyasztói csomagoláson a forgalmazó mellett a tojás előállítóját (termelőjét) is megjeleníteni.

C. A dolgozók képzése:

A termelő- és csomagolóhelynek biztosítani kell, hogy minden dolgozó rendelkezzen megfelelő képzéssel, őket a tevékenységüknek megfelelően tájékoztatni és felügyelni kell. Ellenőrizni kell azt, hogy az oktatásban szereplő információt sikerült-e megérteni. A meg nem értett területek vonatkozásában újabb képzést kell biztosítani. Az újonnan beálló dolgozónak munkakezdését követően 10 munkanapon belül biztosítani kell az elsődleges képzést. Minden dolgozónak évente legalább egy képzést biztosítani kell.

Minden dolgozónak tisztában kell lennie az adott munkakörben vele szemben támasztott

elvárásokkal. Minden dolgozónak dokumentált és elfogadott munkaköri leírással kell rendelkeznie (vagy munkautasítás).